

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/1474-2

23.03.2015

Spørsmål nr 771 fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen til kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Nordland fylkeskommune har lagt ned en del hurtigbåtforbindelser langs kysten. Det hevdes at grunnen er en reduksjon av overføringene til fylkeskommunen, og at de ikke har midler til å videreføre tilbudene. Er det riktig at Nordland fylkeskommune får mindre overføringer enn andre fylkeskommuner, og hvordan fordeler Nordland fylkeskommune de tildelte midler for eksempel, mellom administrasjon, næring og samferdsel i forhold til de andre fylkeskommunene?

Begrunnelse:

Nordland fylkeskommune har over tid lagt ned et betydelig antall hurtigbåtruter, noe som har ført til et langt dårligere tilbud til befolkningen som bor langs kysten. Nordland fylkeskommune bruker som begrunnelse for nedbyggingen at Regjeringen har kuttet på bevilgningene til flere fylkeskommuner, blant annet for Nordland.

Svar:

Regjeringen la fram et nytt inntektssystem for fylkeskommunene i kommuneproposisjonen 2015, med virkning fra og med budsjettåret 2015. Før omleggingen var inntektssystemet for fylkeskommunene mer eller mindre uforandret siden midten av 90-tallet. I tillegg ble midlene som fylkeskommunene fikk overført i forvaltningsreformen knyttet til samferdsel, som i perioden 2010 – 2014 ble gitt en særskilt fordeling, lagt inn i utgiftsutjevningen og fordelt etter kostnadsnøkkelen. Når det går så lang tid mellom hver gang systemet oppdateres, blir det en del omfordelingsvirkninger.

Regjeringen mener at det har vært riktig å gjøre endringer i inntektssystemet nå. Den rødgrønne regjeringen varslet i flere år at inntektssystemet for fylkeskommunene skulle endres, men utsatte omleggingen gang på gang. Det har også vært klart siden 2010 at midlene som ble overført til fylkeskommunene i forbindelse med forvaltningsreformen skulle bli en del av utgiftsutjevningen etter 2014. Selv om vi mener at endringene har vært riktige, har vi forståelse for at en brå omlegging av inntektsnivået kan være vanskelig for fylkeskommunene som taper på omleggingen. Derfor er det laget en egen overgangsordning som sørger for at tap (og gevinst) fases gradvis inn over en 5 års periode, med 20 prosent effekt hvert år. I tillegg til dette er det bevilget 185 millioner kroner i kompensasjon til de fylkeskommunene som kommer dårligst ut av omleggingen. Av disse midlene får Nordland 54,7 millioner kroner i 2015.

Nord-Norge-tilskuddet ble videreført for Nordland, Troms og Finnmark i det nye inntektssystemet. For Nordland utgjør tilskuddet i overkant av 276 millioner kroner i 2015, eller i overkant av 1 100 kroner per innbygger.

Tabell 1 viser brutto driftsinntekter for fylkeskommunene i 2013. Bruttodriftsinntekter viser fylkeskommunens samlede driftsinntekter (skatter, rammetilskudd, merverdikompensasjon, gebyrer, øremerkede driftstilskudd mv.) og indikerer omfanget av kommunens økonomi (inkludert rammetilskuddet) og hvor robust den kan være overfor endringer. Tallene er hentet fra endelig KOSTRA rapportering i 2013, endelige KOSTRA tall for 2014 er først klare medio juni d.å.

Tabell 1. Bruttodriftsinntekter for fylkeskommunene i 2013 (konserntall)

	Innbyggertall 1.1.2013	Brutto driftsinntekter i alt 2013	
		(1 000 kr)	(kr per innb)
01 Østfold fylkeskommune	282 000	3 292 903	11 677
02 Akershus fylkeskommune	566 399	6 701 905	11 832
04 Hedmark fylkeskommune	193 719	2 904 984	14 996
05 Oppland fylkeskommune	187 254	3 037 387	16 221
06 Buskerud fylkeskommune	269 003	3 251 934	12 089
07 Vestfold fylkeskommune	238 748	2 774 260	11 620
08 Telemark fylkeskommune	170 902	2 293 359	13 419
09 Aust-Agder fylkeskommune	112 772	1 753 542	15 549
10 Vest-Agder fylkeskommune	176 353	2 459 728	13 948
11 Rogaland fylkeskommune	452 159	5 706 745	12 621
12 Hordaland fylkeskommune	498 135	7 947 070	15 954
14 Sogn og Fjordane fylkeskommune	108 700	2 979 495	27 410
15 Møre og Romsdal fylkeskommune	259 404	4 207 012	16 218
16 Sør-Trøndelag fylkeskommune	302 755	4 224 953	13 955
17 Nord-Trøndelag fylkeskommune	134 443	2 658 473	19 774
18 Nordland fylkeskommune	239 611	5 808 665	24 242
19 Troms fylkeskommune	160 418	3 577 127	22 299

20 Finnmark fylkeskommune	74 534	1 796 542	24 104
Landet eksklusive Oslo*	4 427 309	67 376 084	15 218

Kilde: KOSTRA

* Oslo er både kommune og fylkeskommune, og holdes utenfor siden tallene ikke er sammenlignbare med tallene for de andre fylkeskommunene

Tallene viser at Nordland fylkeskommune er fylkeskommunen med nest høyest bruttodriftsinntekter per innbygger, over 9 000 kroner per innbygger høyere enn landsgjennomsnittet i 2013 (jmfør tabell 1). Selv om dette også har sammenheng med et høyt utgiftsbehov er dette betydelig og innebærer at driftsinntektene til Nordland, som har i overkant av 239 000 innbyggere, må ned med i overkant av 2 milliarder kroner for at inntektene skal være på nivå med landsgjennomsnittet i kroner per innbygger. Til sammenligning er langsiktig tap (etter overgangsordningens utløp om 5 år) for Nordland fylkeskommune som følge av omleggingen av inntektssystemet beregnet til om lag 200 millioner kroner. Det er da lagt til grunn nullvekst i frie inntekter i perioden.

Til tross for omleggingen av inntektssystemet vil Nordland fremdeles ha et høyt inntektsnivå, et inntektsnivå som ligger betydelig over landsgjennomsnittet.

Tabell 2 viser hvordan Nordland fylkeskommune fordeler sine ressurser mellom ulike sektorer sammenlignet med landet (eksklusive Oslo).

Tabell 2. Bruttodriftsutgifter til ulike sektorer i prosent av totale bruttodriftsutgifter (konserntall)*

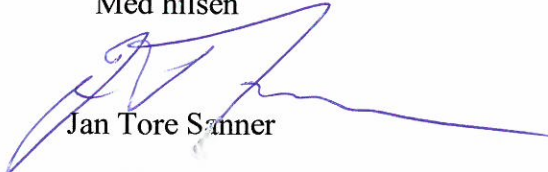
Bruttodriftsutgifter til ulike sektorer, i prosent av totale bruttodriftsutgifter:	2013	
	Landet	Nordland fylkeskommune
Administrasjon og styring	5	5.3
- herav , styring og kontrollvirksomhet	0.8	0.9
- herav , administrasjon	4.2	4.4
Videregående opplæring	45.9	38.7
Tannhelsetjenesten	4.4	4.6
Fys. planl./kulturminne/natur/nærmiljø	2.4	4.9
Kultur	4	4
Samferdsel	28.6	32.2
Næring	4.2	4.3
Tjenester utenfor ordinært fylkeskommunalt ansvar	0.3	0.4
Sum	94.8	94.4

Kilde: KOSTRA

* Tallene er eksklusive Oslo

Tallene i tabell 2 viser at Nordland bruker om lag det samme som landet sett under ett på næring, men Nordland bruker mer på samferdsel enn landet for øvrig. Nordland fylkeskommune bruker en del mindre på videregående opplæring enn landsgjennomsnittet.

Med hilsen

Jan Tore Sanner